

Aquesta vegada el c

"Aquest cercle és viciós i pervers. Viciós perquè n'hi ha prou d'amanyagar un cercle per aconseguir-lo, com va descobrir Ionesco. Pervers perquè, al cap i a la fi, considera que el treball i els qui el desenvolupen són una mercaderia més".

El Cercle d'Economia ha demanat un tomb profund en l'estratègia dels sindicats, que acusa d'actuar com a organitzacions polítiques al marge del Parlament; ha demanat també que el Govern mantingui una "posició ferma abans i després" de la vaga general del 27 de gener per evitar, ni més ni menys, que el "risc" de la "fallida de l'estat i de l'economia". El Cercle, una institució entranyable com a fons de comerç d'idees liberalitzadores en altre temps, s'ha tancat sobre si mateix.

El discurs dominant no admet dubtes. El president de la Generalitat ja ha advertit que retirarà el seu suport al Govern si aquest interromp la reforma laboral per la pressió dels sindicats. I així anem. Els rígids ens volen imposar la flexibilitat del mercat laboral a cops de garrot. Quan el Cercle d'Economia alerta sobre el risc de la "fallida de l'estat" i culpa el 14-D d'haver augmentat la despesa i el dèficit públic, el rigor que suposàvem a aquesta institució ens obliga a verificar-ho. Doncs, no és cert. El dèficit de les administracions públiques va baixar del 3,3% del PIB al 2,8% l'any 1989 i va pujar, un any més tard, al 3,9% (Recordem "l'aterratge suau" i les mesures per a "refredar" l'economia?).

L'any 1991 va arribar al 5%, percentatge que tots els partits polítics havien promès que destinarien a la inversió pública en les últimes eleccions –tan pròximes que molta gent s'hi refereix encara–. L'any 92, el *decretazo* que va retallar les prestacions per desocupació va permetre que el dèficit públic baixés al 4,5% del PIB, si bé l'economia va entrar, després dels fastos estivals, en la recessió més aguda que hàgim sofert des del 1959. El 1993, el dèficit arribà al 6,1% –i cal afegir-hi un altre puntet a compte d'ajuntaments i comunitats autònomes–, xifra comprensible perquè el PIB ha caigut d'un 1% després d'haver pujat un altre 1% el 1992.

Apedaçat aquest error de càlcul, què en resta, del risc de "fallida de l'estat" que tant preocupa el Cercle? Utilitzant les mateixes fonts –bo i esperant que algú les desmenteixi–, podem afirmar que no hi ha fallida fins que no s'executen els deutes. El deute públic brut espanyol, inclòs l'endeutament entre administracions que dona un resultat més inferior (42% del PIB), devia vorejar l'any 93 el 57,4% del PIB, igual que a França i Àustria, i menys –en ordre creixent– que a Finlàndia, Estats Units, Dinamarca, Portugal, Suècia, Japó, Holanda, Canadà, Irlanda, Grècia, Itàlia i Bèlgica, països que, superada la "costa de gener", van complint els seus compromisos financers, tret que el Cercle disposi d'informació solvent en sentit contrari. En

aquest cas, sense més dilació, hauria d'informar els interessats.

Mentrestant, l'explicació circular que s'oposava a la participació en la vaga general del 27 de gener es pot refutar aplicant el paradigma de Karl (no us espanteu) Popper –que en el seu moment va divulgar amb èxit desigual Miguel Boyer, si ens atenim a la seva trajectòria financera-immobiliària–. Tot i això, convé d'endinsar-se en l'entrellat del Cercle (n'hi ha prou de subscriure-s'hi per rebre les "perspectives econòmiques" de l'OCDE).

Després del que ha passat des de l'entrada de la pesseta al SME (juny del 1989), amb un tipus de canvi sobrevalorat per a gran joia d'alguns i tot i els udols dels exportadors, sembla lògic que una important majoria de la ciutadania (treballadors, funcionaris, fixos i temporals, parats, joves i grans, estudiants i pensionistes) hagi participat en la vaga general negant-se a empassar-se uns remeis que confonen els símptomes amb les causes. Sobretot després d'aquest 1993 que, amb Mercat Únic Europeu inclòs, ens havia de proporcionar ocupació i un pressupost equilibrat i que ha passat a millor vida després d'enterrar, i per aquest ordre, el Tractat de Maastricht, el SME i els deliris de crear una divisa única (europea?). Sense oblidar el forat fiscal en forma d'IVA sense control duaner. I, a tot això, el Banc d'Espanya, amb la seva llei "d'autonomia" sota el braç, abaixava els tipus d'interès amb la mateixa parsimònia amb què intervenia el Banesto.

Els qui defensen avui la "reforma del mercat laboral" integren un cercle pervers al qual se sumen amb entusiasme els conversos que des de l'esquerra han fet la volta per tornar per la dreta. Com que suposem que a aquestes altures ja hi ha una certa informació totalment esbiaixada sobre la "reforma", ens podríem aturar a mirar de comprendre les raons de "no fer vaga". El que passa és que, en lloc de l'argument, ens assabentem que el seu autor va ser, cito textualment, "militant de l'Agrupació Socialista Universtària sota la dictadura". D'altres, que ignoren el que ignoren, han donat entenent que això de la "plena ocupació" era de l'època de Franco. El batxillerat i la Constitució (dos instruments que convé de conèixer, quan vols exercir el periodisme i la ciutadania) suggereixen que va ser una realitat aquí i als països desenvolupats (la Reserva Federal nord-americana té el mandat de fomentar la plena ocupació). Avui continua essent un dret i no cal ser una fura per a comprendre que l'atur és el primer problema del país –català i espanyol, sempre que

Cercle és viciós i pervers

ARXIU

Manifestació del passat 27 de gener a València. Va ser una de les més multitudinàries del dia.

na Pilar Rahola no hi tingui inconvenient, i bo i esperant que n'Àngel Colom aconseguixi crear un marc laboral català químicament pur.

Però el Cercle l'acaba encertant quan es demana què passarà "després" del 27-G, tot i que, un cop més, s'equivoca de recepta. Seria convenient que aquells qui situen la seva visió de l'economia en un altar acudeixin al setmanari que haurien de conèixer, si aprecien la intel·ligència i el sentit de l'humor. En la seva edició del 6 de juny del 1992, podríem llegir a *The Economist* que "en qualsevol altre país europeu, l'acció del 28 de maig hauria semblat un èxit. La indústria, la construcció i la majoria del transport van parar de forma quasi total, encara que la resposta en altres llocs fos desigual. Però la majoria dels espanyols, recordant la seva única experiència recent de vaga general, la del 1988, quan una altra protesta sobre desocupació fou abonada per dos terços de la població activa i va parilitzar el país, van pensar que aquesta última, en comparació, havia estat una mica un fracàs. Posats a la defensiva, els sindicats van oferir converses i una concessió: no era necessari que es retirés el decret, n'hi havia prou d'esmenar-lo". A la majoria de països europeus, prossegueix *The Economist*, "el Govern s'hauria afanyat a acceptar aquesta oferta. Hauria obtingut una part del que volia, hauria progressat en les converses i ningú no hauria pogut acusar-lo d'intransigència". El setmanari ja inclou llavors consideracions psicològiques que avui valen totes les engrunes i que convé de rellegir ara que

l'autista de la Moncloa ha reconegut que és ciclotímic (com tothom), és a dir, per a entendre'ns, un maníac depressiu.

Al marge de la simplificació de resumir el 14-D 88 com "una altra protesta contra la desocupació", avui el text de *The Economist* continua llegint-se bé, qualitat poc corrent per aquests paratges on programes electorals, enamorats d'Althusser, autors d'odes a Stalin i Mao, i els pares d'Ernestos i Vladímir són encantats d'haver-se conegut.

Aquest cercle és viciós i pervers. Viciós perquè n'hi ha prou d'amanyagar un cercle per a aconseguir-lo, com va descobrir Eugène Ionesco. Pervers perquè vol fer miques l'acomodament i no volem que ens tallin en rodanxes el compromís col·lectiu, sobretot després de l'èxit d'aquesta vaga general i de les manifestacions multitudinàries. Cercle pervers perquè, davant l'horitzó tancat a milers i milers de joves, els ofereix una deixalla de contractes sense dret a l'assegurança de desocupació ni a la incapacitat laboral transitòria i un salari que difícilment poden defensar persones que guanyen més de 60.000 pessetes al més (salari mínim interprofessional). Pervers, al cap i a la fi, perquè considera que el treball i els qui el desenvolupen són una mercaderia més.

Davant un panorama així, s'entén millor que molts milions de persones contestin, protestin, i reivindicuin. I per això el 27 de gener ens vam parar. I ací estem, disposats a negociar.

Manuel Estapé